

Dosarul nr. 3r-212/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – M. Gandrabur

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

DECIZIE

02 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Maria Guzun împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Buiucani cu privire la obligarea recalculării
și achitării pensiei,

împotriva încheierii din data de 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări
Sociale, din motivul că apelul motivat nu a fost depus în termenul prevăzut de lege,

constată:

La 18 octombrie 2019 Maria Guzun a înaintat acțiune în contencios
administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de
Asigurări Sociale sect. Buiucani, prin care a solicitat obligarea recalculării și
achitării pensiei. (f.d.3-6)

Prin hotărârea din data de 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Maria
Guzun. (f.d.35,37-47)

La 06 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel
nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel,
casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea
de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. (f.d.49)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 03 iunie 2020 a declarat
inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca urmare a
depunerii motivării apelului după expirarea termenului prevăzut de lege. (f.d. 59-60)

Împotriva încheierii instanței de apel, la data 28 iulie 2020 a depus recurs Casa
Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea
încheierii cu emiterea unei noi încheieri privind repunerea în termen de declarare a
apelului.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că la 18
februarie 2020 a recepționat hotărârea motivată a instanței de fond, după care a

încercat să depună la Curtea de Apel Chișinău apelul motivat, însă i se refuza înregistrarea din motiv că dosarul nu era înregistrat în instanța de apel, totodată i s-a propus să aștepte notificarea de la Curtea de Apel Chișinău, prin care i se va acorda un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Însă o careva notificare de la instanța de apel nu a parvenit, deși până la data de 15 martie 2020 recurenta a recepționat mai multe notificări de la Curtea de Apel Chișinău, prin care se acorda termen pentru lichidarea neajunsurilor, dar ulterior instanța de apel a schimbat practica fără a anunța prin comunicat informativ justițiabili despre acest fapt.

Autoritatea recurentă a mai indicat că nu a depus apelul motivat la Curtea de Apel Chișinău deoarece urma să fie demarată procedura de declinare a competenței pentru examinarea apelului în altă instanța de același grad.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 03 iunie 2020, expediată prin intermediul poștei electronice în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 14 iulie 2020. (f.d.61)

Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și în termen, la 28 iulie 2020, a depus recurs împotriva încheierii din data de 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din data de 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Maria Guzun împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale.

La 06 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. Totodată și-a rezervat dreptul de a depune apelul motivat după luarea la cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d.49)

Potrivit avizului de recepție DS9350037795AS Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat hotărârea motivată la 18 februarie 2020. (f.d. 54)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 03 iunie 2020 a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca urmare a neprezentării apelului motivat în termenul prevăzut de lege. (f.d. 59-60)

Conform art. 232, alin. (2) din Codul administrativ motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Casa Națională de Asigurări Sociale prin recursul înaintat a criticat concluzia instanței de apel, indicând că a întreprins acțiunii de a depune la Curtea de Apel Chișinău apelul în termen, însă nu a fost înregistrat din motiv că dosarul nu a parvenit în instanța de apel.

Instanța de recurs, analizând argumentul recurente, îl consideră declarativ, ori prin prisma art. 96, alin. (1) din Codul administrativ comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale în cazul refuzului de a i se înregistra apelul motivat în cancelaria Curții de Apel Chișinău, avea posibilitatea reală de a depune apelul motivat prin intermediul poștei electronice a instanței de apel sau prin intermediul oficiului poștal.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a apreciat ca fiind declarativ și argumentul autorității recurente precum că i s-a refuzat înregistrarea cererii de apel din motivul că dosarul nu a parvenit în instanța de apel, ori potrivit fișei de repartizare a dosarului, anexată la f.d. 56, rezultă cert că dosarul a fost repartizat, pentru examinare în ordine de apel, prin intermediul Programului de Gestionare a Dosarelor la data de 26 februarie 2020, la un interval de 8 zile de la data recepționării hotărârii motivate de către autoritatea apelantă.

Cu referire la argumentul autorității recurente precum că nu a primit notificare privind acordarea termenului pentru înlăturarea neajunsurilor instanța de recurs menționează că art. 235 din Codul administrativ prevede expres în care cazuri instanța de apel acordă apelantului termen pentru înlăturarea neajunsurilor. La caz, autoritatea apelantă nu a prezentat apelul motivat în termenul expres reglementat de art. 232, alin.(2) din Codul administrativ, care este un termen de decădere.

Urmare celor relatate completul specializat reține ca fiind neîntemeiat argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind lipsirea de către instanța de apel de o cale de atac apelul, prin neacordarea termenului pentru prezentarea apelului motivat.

Aici, instanța de recurs reamintește autorității recurente că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

La caz, Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus apel motivat în termenul legal prevăzut la art. 232, alin.(2) din Codul administrativ, fapt confirmat prin recursul depus împotriva încheierii din data de 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În urma celor constatate Colegiul menționează că exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24, alin. (1) din Codul administrativ participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Astfel, se constată drept temeinică încheierea instanței de apel, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, fapt ce a atras consecințele dispozițiilor art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

De asemenea, în termenul stabilit de lege pentru prezentarea apelului motivat autoritatea apelantă nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În aceste circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că neprezentând apelul motivat în termenul stabilit de lege, Casa Națională de Asigurări Sociale a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale, prin urmare instanța nu poate accepta o asemenea omisiune, or, ea contravine legislației naționale și internaționale.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Cu referire la solicitarea Casei Naționale de Asigurări Sociale privind repunerea în termen de declarare a apelului, instanța de recurs menționează că prin prisma art. 65, alin. (1) din Codul administrativ persoana poate fi repusă în termen, doar dacă aceasta nu a putut respecta termenul legal din motive independente de voința ei. La caz, s-a constatat pasivitatea autorității recurente în exercitarea drepturilor sale de contestare a hotărârii judecătorești.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține încheierea din data de 03 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Guzun împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Buiucani cu privire la obligarea recalculării și achitării pensiei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas